Α/Α: 1351732
Εντυπο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Ημ/νία: 17/03/2006
Σελίδα: 29
Κατηγορία: Τέχνης έργα

«Η Πολωνέζα του Ογκίνσκι» στο Θέατρο Τέχνης

Οι «Αθλιοι» της «νέας Ρωσίας»

Της ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΜΑΤΖΙΡΗ

Η Τάνια επιστρέφει σπίτι της, μετά δέκα χρόνια στα πεζοδρόμια της Νέας Υόρκης, όπου την ξέβρασε η μετασοβιετική Ρωσία. Ψυχικά λιωμένη και σαλταρισμένη από τις δοκιμασίες του «υπαρκτού καπιταλισμού», ζει σε έναν κόσμο παραισθήσεων, αναζητώντας το χαμένο παρελθόν. Ομως πίσω στη Μόσχα όλα έχουν αλλάξει. Το εναρκτήριο φιλμάκι της παράστασης, με τις γκρίζες ουρές άστεγων και πεινασμένων Σοβιετικών, δίνει τον αναμενόμενο τόνο. Στην κοινωνία της «νέας Ρωσίας» κυριαρχούν η εξαθλίωση, η διαφθορά και η εγκληματικότητα.

Ο παιδικός της έρωτας, ο Ντίμα, είναι ένας αλήτης που έχασε το μάτι του σε καβγά και τώρα παίζει βιολί στους σταθμούς του μετρό, κολλημένος με την «Πολωνέζα του Ογκίνσκι». Το πατρικό της, μετά τον θάνατο του διπλωμάτη πατέρα της σε τρομοκρατικό χτύπημα στο Αφγανιστάν, έχει καταληφθεί από τους υπηρέτες που την αντιμετωπίζουν σαν εισβολέα. Ομως η Τανιούσκα (Κάτια Γέρου σε μια υποβλητική, διαυγή ερμηνεία), που ακόμα τρέμει την Κα Γκε Μπε, κλαίει, αγαπά, γελά, χοροπηδά, σε ένα συννεφάκι μακάριας τραγικότητας, είναι ένα καμένο χαρτί και απειλή μονάχα για τον εαυτό της. Αποξενωμένη και απογοητευμένη θα επιστρέψει αργότερα στον αμερικάνικο τάφο της, παρέα με το τραβεστί - φιλαράκι (Παναγιώτης Παναγόπουλος) που έφερε μαζί της. Δύο απανταχού ξένοι στο διάστημα των διεθνοποιημένων αδιέξοδων.

Μόσχα 1993. Η περεστρόικα έχει «συμβεί» και για όσους δεν έχουν ήδη πεθάνει, δολοφονηθεί ή τρελαθεί, η κατάρρευση του κόσμου τους σημαίνει αγώνα για επιβίωση μέχρι αποκτήνωσης. «Σπίγκελ», Νοέμβρης 1995: «Από το 1992 έχουν εξαφανισθεί πάνω από 10.000 ιδιοκτήτες ιδιωτικοποιημένων διαμερισμάτων (γέροι, φρενοβλαβείς, αλκοολικοί), αφού πρώτα τους αποσπάστηκε η υπογραφή τους σε συμβόλαια μεταβιβάσεων».

Στη ζούγκλα των πόλεων, μόνο νεκροί θα εγκαταλείψουν την κλεμμένη φωλιά τους οι παλιοί υπηρέτες: η πικρόχολη Λουντμίλα, που δεν πιστεύει πια σε τίποτε (Ολγα Δαμάνη), ο σαρκαστικός μοιρολάτρης Σεργκέι (Γιάννης Ροζάκης), ο θλιβερός επαίτης Ιβάν (Δημήτρης Καραβιώτης), ο Ντίμα (Γιώργος Γλάστρας) με το κακοφορμισμένο σύνδρομο του προδομένου.

Σαν να μην πέρασε αιώνας από τα χρόνια του Γκόρκι, στον νέο βυθό της ακινησίας, της μαυρίλας και του ωμού κυνισμού, έξι άνθρωποι μπεκρουλιάζουν, καπνίζουν, τσακώνονται, φιλοσοφούν, αλληλορουφιανεύονται ξάπλα στα άχαρα σιδερένια ράντζα τους ανάμεσα σε κατσαρόλες και τσαγέρες. Τριγύρω, άθλια πλαστικά ριντό, άδεια μπουκάλια, παραπεταμένοι καθρέφτες και πολυθρόνες, υπολείμματα της παλιάς αίγλης του σπιτιού (σκηνικά - κοστούμια Γιώργος Πάτσας). Μια παράδοξη χήνα κρώζει κάπου κάπου ενοχλητικά από το καφάσι της, σε κάθε φωνακλάδικη κόντρα τους.

«Η Πολωνέζα του Ογκίνσκι» του 49χρονου Ρώσου Νικολάι Κολιάντα (μετάφραση Λουίζας Μητσάκου / Λεωνίδα Καρατζά) δεν αφηγείται κάτι που δεν γνωρίζουμε για

την ανυποληψία της ρώσικης «δημοκρατικής επανάστασης». Ομως σκιαγραφεί τον μικρόκοσμο των Αθλίων χωρίς κλισέ και μελοδραματισμούς μέσα σε ένα κλίμα αλαφροΐσκιωτης υπερκινητικότητας. Στην «Πολωνέζα» του η πραγματικότητα τρυπώνει στο αραχνιασμένο αρχοντικό άσυλο από τις χαραμάδες των διαλόγων. Ενα χειμαρρώδες παζλ με κλασικά στοιχεία, τσιτάτα μεγάλων συγγραφέων και αργκό, πικρό χιούμορ, συναισθηματισμούς και μεγαλοστομίες. Είναι σαν μέσα από το ντελίριο του λόγου τους, οι βασανισμένοι αλλά ακόμη ζωντανοί ανώνυμοι ήρωες του Κολιάντα να αντλούν δύναμη να επιβιώσουν και να ονειρευτούν.

Με εξαίρεση την Τάνια, πρόκειται για πρόσωπα χωρίς ατομικά χαρακτηριστικά, μέρος μιας συλλογικής εμποδισμένης μοίρας, τα οποία υποδύονται με μέτρο και ουσιώδη ευαισθησία οι ηθοποιοί του Θεάτρου Τέχνης. Η Νικαίτη Κοντούρη εγγυάται τη θεατρική συνεκτικότητα ενός λογοκεντρικού κειμένου, χωρίς κενά και ανάσες σιωπής. Σκηνοθετεί αυτό το θέατρο δωματίου εξπρεσιονιστικής έμπνευσης, σαν στιλιζαρισμένο παραλήρημα ελαφρότητας και ψευδαισθήσεων, με εκλάμψεις ποιητικής μελαγχολίας, δικαιώνοντας το θέατρο, αλλά αφήνοντας αρκετά ερωτηματικά για την εσωτερική ζωή των χαρακτήρων. Ομως η παράσταση της Σταδίου έχει μια οξύτητα που μας ακολουθεί για ώρα μετά. Η διασταύρωση μεταπερεστροϊκής Ρωσίας και σύγχρονου αμερικάνικου ζόφου «σκαλώνει» μέσα μας ως μια από τις διαστροφικές και απρόβλεπτες εκφάνσεις της ιστορίας.

Σύνθεση ήχων: Δημήτρης Ιατρόπουλος. Φωτισμοί: Ανδρέας Σινάνος. Επιμέλεια κίνησης: Μαριέλλα Νέστορα.

Λεζάντες: Η Κάτια Γέρου με την Ολγα Δαμάνη στην παράσταση του Θεάτρου Τέχνης
Διάφορα: ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ
Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Θέμα: ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ